

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

KDO SI HRAJE, NEZLOBÍ.

ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY při Základní škole Šternberk, Olomoucká 76

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	
1.1. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání, Základní školy Šternberk, Olomoucká 76	3
1.2. Předkladatel	3
1.3. Zřizovatel.....	3
1.4. Platnost dokumentu	3
2. KONKRÉTNÍ CÍLE VZDĚLÁVÁNÍ	4
3. DÉLKA A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ	5
3.1. Formy vzdělávání	6
4. OBSAH A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI	7
4.1. Časový plán	12
4.2. Evaluační plán	13
5. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ, PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁNÍ	13
6. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	14
7. MATERIÁLNÍ PODMÍNKY	16
8. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY	16
9. EKONOMICKÉ PODMÍNKY	17
10. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ	17
11. ZVEŘEJNĚNÍ ŠVP	18

Přílohy:

Řád školní družiny

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1. Předkladatel

Základní škola Šternberk, Olomoucká 76
Adresa školy: Olomoucká 76, Šternberk, 785 01
Ředitelka školy: Mgr. Zuzana Parmová
Kontakt: 585 012 851, 721 230 580
e-mail: zvs-sternberk@seznam.cz

1.2. Zřizovatel

Krajský úřad Olomouckého kraje, odbor školství mládeže a tělovýchovy
Adresa: Jeremenkova 40a, Olomouc, 779 00
Kontakt: telefon 585 508 111, 585 508 857, fax: 585 508 813

1.3. Platnost dokumentu

Školní vzdělávací program Školní družiny Základní školy Šternberk, Olomoucká 76, č.j.239c/2009 je zpracován v souladu s § 5 odst.2 Zákona 561/2004 Sb. v platném znění . Vychází z koncepce RVP ZV přílohy ZV_LMP. Tento vzdělávací program nabývá platnosti od 1. října 2009.

Podpis ředitelky školy:

2. Konkrétní cíle vzdělávání

Školní družina je nedílnou součástí školy a její výchovné a vzdělávací cíle jsou v souladu s výchovnými a vzdělávacími cíli školy.

Škola je zaměřená na rozvíjení osobnosti žáků s mentálním postižením, na poskytování vědomostí, dovedností a návyků, které žáci uplatní v praktickém životě. Naše školní družina nabízí vzdělávání formou zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, odpočinku a relaxace, výchovy hrou, učením, individuální prací a motivačním projektem.

U žáků podporujeme citlivé vztahy k lidem, k přírodě, učíme je chránit si své zdraví, vedeme je k otevřené komunikaci, rozvíjíme schopnost spolupracovat a respektovat druhého. Chceme, aby prostor školní družiny byl pro všechny příjemný a napomáhal vytvářet vhodné klima. Respektujeme individuální potřeby, schopnosti a dovednosti žáků. Současně posilujeme a rozvíjíme klíčové kompetence: řešit problémy, kompetence komunikativní, sociální, občanské a pracovní. U žáků rozvíjíme schopnosti rozhodování, hodnocení a sebehodnocení. „Cílem je naučit se mít rád lidi kolem sebe. A kdo chce mít rád lidi, musí mít rád sám sebe – nebýt povýšený, ale ani se nepodceňovat. Uvědomovat si dobré i špatné vlastnosti – ostatních i svoje. Všimát si vztahů kolem sebe. Pochopit, jak a proč člověk pracuje. Vědět, jak se chovat, abychom spolu všichni mohli žít, pracovat a bavit se.“

Cílem vzdělávání je získávání a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- dokončí započatou práci
- umí věcně zhodnotit své výkony
- svou práci plánuje a organizuje
- klade si otázky a hledá odpovědi
- umí vyhledávat a zpracovávat informace
- získané vědomosti dává do souvislostí
- vědomosti uplatňuje v praxi

Kompetence k řešení problémů:

- rozlišuje správná a chybná řešení
- hledá nová řešení
- snaží se řešit sám nebo ve spolupráci krizové situace
- chápe, že vyhýbání se řešení problémům nevede k cíli
- nenechá se odradit neúspěchem a vytrvale směřuje k řešení
- ví, kam se obrátit s žádostí o pomoc

Kompetence komunikativní:

- souvislými větami formuluje myšlenky, otázky a odpovědi
- vyjadřuje své pocity verbálně, gestem, mimikou
- nezapomíná, že součástí komunikace je také naslouchání druhým
- rozvíjí slovní zásobu, kultivuje výrazové prostředky
- komunikuje prostřednictvím techniky

Kompetence sociální a personální:

- učí se odhadovat rizika svých nápadů, samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně zodpovídá a nese za ně důsledky
- vnímá a dokáže se postavit proti nespravedlnosti, agresivitě a šikaně
- je tolerantní k odlišnostem jiných
- dokáže si poradit nebo požádat o pomoc
- rozpoznává vhodné a nevhodné chování
- projevuje citlivost a ohleduplnost
- je seznámen s riziky elektronické komunikace a předchází jim

Kompetence činnostní a občanské:

- uvědomuje si svá práva a povinnosti
- chová se odpovědně k sobě i druhým
- dbá o své zdraví a bezpečí
- odhaduje rizika svého jednání
- vnímá krásy přírody a cíleně o ně pečuje
- sleduje dění v kolektivu, ve škole i ve společnosti
- zapojuje se do veřejně prospěšných aktivit

Kompetence pracovní a trávení volného času:

- umí si vybrat zájmovou činnost
- dokáže rozlišit a odmítnout nevhodnou nabídku
- dokáže se zapojit a uplatnit v kolektivu
- své zájmy rozvíjí v individuálních a skupinových činnostech
- plánuje, organizuje, řídí a hodnotí jednoduché činnosti
- používá bezpečně materiály, nástroje a vybavení
- dodržuje vymezená pravidla
- umí pracovat s komunikační technikou

3. Délka a formy vzdělávání.

V našem zařízení se zájmové vzdělávání realizuje v průběhu školního roku mimo dobu prázdnin.

V rámci jednotlivých celků pojímaných jako témata plánujeme činnosti ve školní družině v těchto úrovních:

- Průběžné každodenní působení vychovatelky, které se vztahuje k danému tématu.
- Řízená organizovaná činnost, která postupuje podle týdenní skladby zaměstnání.
- Příležitostné akce soustředěné k určitému vybranému tématu.

Některé celky nemohou postihnout všechny tři úrovně, ale jen některou z nich. Zvláštní důraz klademe na navozování situací činností, při kterých žáci získávají bezprostřední smyslové a citové zážitky i zkušenosti z vlastní aktivity.

3.1. Formy vzdělávání

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje formou pravidelné výchovné vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou spontánních aktivit. Má umožňovat žákům odpočinek i přípravu na vyučování.

Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.

Příležitostné akce mohou přesahovat rámec ŠD a nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Jsou to například besídky, slavnosti, výlety, návštěva divadelního představení.

Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku, individuální hry a tvůrčí činnosti v pracovních ŠD apod. Vychovatelka při těchto činnostech zajišťuje bezpečnost žáků, ale také navozuje a podněcuje vlastní aktivity.

Odpočinkové činnosti chápeme nejen ve smyslu klidových činností (poslechové činnosti, individuální hry, klid po obědě), ale i jako aktivní odpočinek (rekreační činnosti), který bude kompenzovat jednostrannou zátěž během školního vyučování – např. závodivé hry při pobytu venku nebo v tělocvičně.

Příprava na vyučování spočívá v pomoci při vypracování domácích úkolů, zahrnuje didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, jimiž upevňujeme a rozšiřujeme poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

Základní princip práce v naší školní družině je: **HRA A ZÁŽITEK**

Hra přináší kladné emoce, navozuje nové zážitky a využívá prvky zážitkové pedagogiky. Svět her nabízí celé spektrum nejrůznějších modelových situací, hra je víc než zábava, je prostředkem relaxace, rekreace a zdrojem radosti. Nabízí množství cenných zpětných vazeb, žák lépe poznává vlastní osobnost i své místo ve skupině.

Specifika výchovná práce ve školní družině jsou odlišná od organizace vzdělávání ve škole. V naší školní družině vycházíme z požadavků pedagogiky volného času – požadavek dobrovolnosti (na základě vzbuzeného zájmu), požadavek zajímavosti a zájmovosti, požadavek aktivity (volíme tak, aby v nich mohli být přiměřeně úspěšní všichni), požadavek citlivosti a citovosti (všechny činnosti musí přinášet žákům kladné emoce, a to nejen z aktivity samotné a následné pochvaly, ale i z objevování nového nebo překonání překážky, požadavek prostoru k seberealizaci.

Formy práce ve školní družině

- komunikativní kruh, beseda, rozhovor, diskuse
- soutěže, kvízy, doplňovačky
- dramatizace, četba
- malba, kresba, mozaika, koláž, frotáž
- zpěv, tanec, doprovod písní
- vycházky – tělovýchovné, turistické, přírodovědné, poznávací
- pohybové a sportovní hry, soutěže

- sáňkování, bruslení, plavání
- výstavy, exkurze
- videoprojekce, audioprojekce
- kulturní vystoupení, besídky
- práce na PC
- skupinové a individuální práce
- dopravní výchova
- výchova ke zdraví

4. Obsah a časový plán vzdělávací činnosti

Pravidelná činnost představuje zejména organizované aktivity zájmové nebo tělovýchovné, střídané časem odpočinku a přípravou na vyučování. Příležitostné akce, např. besídky, oslavy, výlety atd. mohou být určeny i rodičům a širší veřejnosti. Spontánní aktivity zahrnují každodenní individuální činnosti po obědě, při pobytu venku, v období před odchodem z družiny apod. Řízené a spontánní činnosti na sebe přirozeně navazují. Využíváme běžné životní situace i nahodile vzniklé okolnosti a příležitosti.

Obsah výchovně vzdělávací činnosti je rozvržen do pěti tematických celků:

1. Místo, kde žijeme

U nás doma	Vyprávíme si o životě naší rodiny	3,4,5
	Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodinou volný čas	4,6
	Ptáme se, co kdo dělá v našich rodinách – malujeme	3,6
Náš dům	Popisujeme domy, byty, v nichž bydlíme, a jejich zařízení	2,3,4
	Stavíme náš dům ze stavebnicových dílů	2,3,5
	Zařizujeme si náš pokoj – co bychom tam chtěli mít	2,3,4,6
	Hrajeme si na návštěvu a pohoštění	2,3,4
Škola a cesta do školy	Procházíme školou a představujeme si, že je bludištěm, v němž se orientujeme	1,2,6
	Zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje	1,3
	Zkoušíme vařit, připravit svačinu ve školní kuchyňce	1,2,6

	Zamýšlíme se nad tím, co je v naší škole hezké a co bychom chtěli změnit	1,6
	Zdobíme školní družinu, vymýšlíme a kreslíme logo družiny	1,6
	Hledáme ve škole nebo v jejím blízkém okolí „ukrytý poklad“ - orientace	3,5,6
	Povídáme si o cestě do školy a domů, ptáme se na bezpečnost cesty každého z nás do školy	1,2,4
	Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí	1,2,6
	Vyrábíme si dopravní značky	2,5
	Hrajeme si na přepravu autobusem, vlakem	1,2,5
	Zjišťujeme, co nesmí chybět na našem kole	1,6
Naše město	Stavíme naše město z kostek	2,4,5
	Seznamujeme se s posláním pošty, knihovny, lékárny, obchodu, spořitelny apod.	1,3,5
	Posíláme dopisy, hrajeme si na doručovatele	1,2
	Hrajeme si na návštěvníky v našem městě, kteří se ptají...	1,2,3
	Kreslíme, čím bychom chtěli být	1,3
	Nakupujeme a prodáváme – hra na obchod	2,3,4
	Vítáme jaro, učíme se písničky k vynášení zimy	1,2,6
	Slet čarodějnic, táborák	4,5

2. Lidé kolem nás

Rodina a přátelé	Povídáme si o tom, co očekáváme od svých rodičů a co oni od nás	3,4
	Předvádíme povolání našich rodičů – pantomima	3,4
	Povídáme si o našich prarodičích	3,4
	Povídáme si o naší širší rodině	3,4
	Den matek, vyrábíme dárky pro radost maminkám, povídáme si o tom, co pro nás maminky dělají	1,3,4,6
	Hrajeme si na prodávající a kupující, využíváme kouzelná slovíčka prosím a děkuji, zkusíme reklamovat výrobek	1,3,6

	Hrajeme si scénky na téma čím si kamarádi dělají radost	3,6
	Při hře zjišťujeme, jak se známe (poznáme kamaráda po hmatu, po hlase)	1,3,5
	Povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel, spolužák	1,3,4
Tolerance	Hledáme v okolí věci, které můžeme pochválit a ocenit	2,3,4,5
	Hrajeme si na „pomocníka“, hledáme, kde mohou žáci našeho věku pomáhat	2,4,6
	Kriticky hodnotíme naši třídu a společně se domluvíme, čím můžeme vylepšit její vzhled	2,6
	Přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, uklízíme si školní tašky, věnujeme se sebeobslužné práci	2,5,6
Nejsme všichni stejní	Uvědomujeme si, v čem a jak jsou znevýhodněni někteří lidé	3,5
	Zkoušíme se dorozumět jen odezíráním, abychom se vcítili do situace neslyšících lidí	4,5
	Představujeme si pocity nevidomého člověka (zavázané oči, navigace)	3,4,5
	Zkoušíme malovat ústy, jak to musejí dělat někteří handicapovaní lidé	4,6
	Cvičíme hmat (poslepu určujeme předměty)	2,3,4
Čas adventní	Vnímáme začínající atmosféru Vánoc, povídáme si, čteme, prohlížíme...	2,3
	Vyrábíme Mikuláše a čerty	3,4
Kouzelný čas Vánoc	Vyprávíme si o vánočních zvycích, zpíváme koledy	1,3
	Vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, šišek, ořechových skořápek atd.	1,2,6
	Naši třídu si zdobíme vánočními motivy	6
	Zkoušíme vánoční zvyky – pouštíme svíčky ve skořápkách, lijeme vosk (dbáme na bezpečnou manipulaci s ohněm)	1,2,6
Velikonoce	Malujeme a zdobíme kraslice	1,6
	Zdobíme třídu a okna	5,6
	Povídáme si o zvycích spojených s jarem	1,3
Den dětí	Povídáme si o významu Dne dětí, plánujeme, jak ho oslavíme	1,2,3
Jak se správně chovat	Známe kouzelná slovíčka, hrajeme scénky, vymýšlíme drobné příběhy, v nichž tato slovíčka hrají významnou roli	1,2,3
Cestou necestou	Hrajeme scénky na téma, jak se máme a nemáme chovat v autobuse, ve vlaku	1,2,3,4,5
Mluvíme správně?	Jazykolamy, dechová cvičení	1,3,5

	Pomocí básniček a říkadel cvičíme rytmus a melodii jazyka	1,3,5
Řekni to i beze slov	Vyprávíme si o využití lidského těla k neverbální komunikaci, pracujeme s gesty	2,3,4,5
	Pantomimicky předvádíme povolání, sporty, pocity	2,3,5,6
V naší jídelně	Při stolování dodržujeme základní hygienické návyky a hodnotíme vzájemně naše chování u stolu	2,5
	Dodržování zásad správného stolování procvičujeme denně ve školní jídelně	1,3
Televize a rádio	Povídáme si o pořadech v televizi, v rádiu, doporučujeme si vhodné pořady, argumentujeme, proč se nám líbí	3,6
	Porovnáváme realitu – naše zkušenosti – s některými filmovými příběhy	2,3,5

3. Lidé a čas

Denní režim – co vše stihneme během dne	Vyprávíme si o zásadách denního režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu	1,2,3,6
	Při hře vybíráme jednotlivé činnosti denního režimu, přiřazujeme k nim vhodnou denní dobu a odhadujeme, jak dlouho se jim většinou věnujeme	2,5,6
	Povídáme si o čase, který lidé promarní, uvádíme příklady, kdy čas využíváme špatně	1,2,6
	Plánujeme odpočinek po příchodu ze školy	1,6
Příprava do školy	Využíváme her, při nichž si cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení	1,3
	Využíváme počítač pro didaktické hry	1,2
Co jsme dělali...	Ohlížíme se za prázdninami, za víkendem, před prázdninami si připravujeme plán všech aktivit, kterým se chceme věnovat, po prázdninách pak porovnáváme naše plány s tím, co jsme skutečně dělali	1,2,6

4. Rozmanitost přírody

Jak se mění náš strom	Kreslíme, prohlížíme si určitý strom v jednotlivých ročních obdobích	2,6
	Pomocí obrázků porovnáváme, jak se v jednotlivých ročních obdobích příroda mění	1,6
	Využíváme listy a plody pro koláže	1,2,3
	Stavíme z přírodnin	2,5,6
	Obtiskujeme listy	1,2,6
Jak se budí semínko	Pozorujeme klíčení semínek	2,6

	Čteme příběh Jak Křemílek a Vochomůrka zasadili semínko, vymyslíme si zaklínadlo, kterým se semínko budí	2,3,4,6
	Hrajeme pexeso s náměty živočichů a rostlin	1,2,4,6
	Malujeme na oblázky, které jsme si přinesli z vycházky	2,6
Naši kamarádi zvířátka	Vyprávíme si o domácích zvířatech a o tom, co potřebují	1,6
	Kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavíme	2,4,6
Roční období	Povídáme si a čteme o přírodě a jejích proměnách	1,3
	Poznáváme ovoce a zeleninu podle hmatu, chutě a vůně	1,3
	Vyrábíme draky	2
	Zdobíme vánoční strom pro zvířátka	1,6
	Kreslíme a malujeme první jarní květiny	1,6
Co do přírody nepatří	Besedujeme o tom, jak člověk škodí nebo prospívá lesu	1,4,5
	Vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě	1,6

5. Člověk a jeho zdraví

Já - my	Hrajeme hru Hlava, ramena, kolena, palce	1,6
	Na arch balicího papíru obkreslíme své siluety a dokreslujeme důležité orgány	3,4,5
	Vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu, zjišťujeme, jak správně odpočívat a relaxovat	1,3,5,6
	Vymýšlíme si „popletený příběh“ o posloupnosti jednotlivých úkonů osobní hygieny	1,2,3
	Kreslíme ovoce a zeleninu	1,3,6
	V časopisech hledáme obrázky zdravých a méně zdravých potravin	4,5,6
	Vystřihujeme obrázky různých jídel a třídíme je na zdravá a méně zdravá, tvoříme koláž	1,2,3,6
U lékaře	Vyprávíme si o tom, jak předcházet úrazům, co se nám může stát při koupání, jízdě na kole apod.	1,3
	Vyprávíme si své zkušenosti z pobytu v nemocnici nebo u lékaře, vytváříme si správný názor na lékaře jako na pomocníka při udržování našeho zdraví	1,4
	Hrajeme si na lékaře a na pacienta, nebojíme se návštěvy ordinace	2,3

Radost z pohybu	Po organizovaných a závodivých hrách relaxujeme při spontánních hrách – individuálně i ve skupinách	6
	Relaxujeme při hudbě	1,6

Legenda rozvíjených kompetencí :

- 1 .....kompetence k učení
- 2.....kompetence k řešení problémů
- 3.....kompetence komunikativní
- 4.....kompetence sociální
- 5.....kompetence občanské
- 6.....kompetence k trávení volného času

Tato témata jsou zpracována jako nabídka činností, ze které si vychovatelka vybírá podněty pro vlastní realizační plány a dílčí cíle, kterými plní hlavní cíle vycházející z kompetencí školního vzdělávacího programu. Vychovatelka má dostatek prostoru k tvořivé práci, témata může volně přizpůsobovat v rámci oddělení konkrétním žákům a upravovat je v souladu s dosavadní poznatkovou zkušeností i s aktuálními zájmy žáků.

4.1. Časový plán (organizace školní družiny)

Naše školní družina je v provozu každý den školy od 11:40 (1x v týdnu od 12:30) do 14 :40 hodin.

DENNÍ REŽIM :

a) **Odpočinkové činnosti** – chápeme je nejen ve smyslu klidových činností, ale i jako aktivní odpočinek, tedy činnosti rekreační

Klidové odpočinkové činnosti – vycházejí z toho, že každý žák si volí aktivity podle svého přání a individuální potřeby, do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě. Dbáme na to, aby činnosti při odpočinku byly opravdu klidné a probíhaly v příjemném, bezkonfliktním prostředí. Jedná se např. o poslech a četbu, pohádek, písniček, příběhů, rozhovory, stolní a společenské hry, kreslení, skládání puzzle apod.

Odpočinkové činnosti probíhají v pracovně ŠD, k dispozici je koberec, pohovka, relaxační podložky, stolky, zákoutí pro tematické hry.

Rekreační činnosti – v naší ŠD je významnou součástí činností dětí jejich rekreace. Rekreační činnosti jsou zvláště účinné, zařadí-li se při středním stupni únavy. Při příliš velké únavě jsou bez účinku nebo mají dokonce účinek negativní. Proto je dětem nabízíme až po činnostech odpočinkových.

K odražení žáků a odstranění únavy z vyučování využíváme zejména pohybové hry, hry s míči, cvičení na relaxačních míčích, jógu pro děti, hry v i přírodě, hudebně pohybové aktivity, závodivé hry, hry s hudbou apod.

b) **Zájmové činnosti** – rozvíjejí osobnost žáka, umožňují seberealizaci i další rozvoj schopností a dovedností. Mohou být zařazeny jako kolektivní nebo individuální činnost. Jedná se o :

1. Pracovní činnosti – práce s přírodním materiálem, textilem, papírem, atd.
2. Výtvarné činnosti – kresba, malování, koláže, omalovánky atd.
3. Přírodovědné činnosti – vycházky, pozorování změn v přírodě, poznávání přírody, ochrana životního prostředí
4. Hudební činnosti – poslech hudby a její reprodukce, zpěv, hudebně pohybové hry, hry na tělo apod.

5. Sportovní činnosti – jízda na kole, sportovní a pohybové hry apod.
6. Sociální činnosti – zážitkové hry na rodinu, na školu (výměna rolí), na konflikt apod.

c) **Příprava na vyučování** - zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností. Zábavnou formou je procvičováno učivo, hlavně zařazením didaktických her: hry pro rozvoj řeči, symbolické hry, hry na procvičování sluchové a zrakové paměti, hry pro sluchové rozlišování a zvukové projevy, pro sluchové vnímání, Kimovy hry apod. Především žákům ze sociálně znevýhodněného prostředí poskytuje vychovatelka pomoc při vypracování domácích úkolů.

4.2. Evaluační plán

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni družiny, sledujeme individuální rozvoj žáků, jejich individuální pokroky ve výchovně vzdělávacím procesu.

Hodnocení tématického celku provádíme po skončení nebo v průběhu. Podle získaných výsledků dále plánujeme, upravujeme a doplňujeme výchovné metody i pracovní aktivity žáků. Hodnocení směrem k žákům provádíme průběžně - hodnotíme individuální výsledky žáků, jejich pokroky, úspěchy, nezdary, individuální hodnocení má zvláštní význam i pro sebehodnocení žáka.

Vychovatelka hodnotí dosažené výsledky 1x za pololetí v rámci pedagogické rady.

Vedení školy zjišťuje hodnocení práce svými vlastními prostředky (pozorování, hospitace, kontroly dokumentů). Sleduje především naplňování cílů mimoškolního vzdělávání.

Vnější evaluaci je zpětná vazba ze získaných informací od rodičů, samotných žáků, zřizovatele a České školní inspekce.

5. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání.

O přijetí žáka či jeho vyloučení rozhoduje ředitel školy (viz Vyhláška o zájmovém vzdělávání 74/2005 Sb., v platném znění) Přednostně jsou do ŠD přijímáni žáci 1. stupně, z 2. stupně žáci dojíždějící.

K zařazení účastníka do daného typu a formy zájmového vzdělávání dochází na základě řádně vyplněné a odevzdané přihlášky. O zařazení účastníka rozhoduje ředitelka školy. Na přijatého účastníka se vztahují veškerá práva a povinnosti účastníka zájmového vzdělávání na naší škole (dle platných právních předpisů). Přihláška je platným dokumentem školy. Docházka do školní družiny je pro přihlášené žáky povinná. Žádosti o mimořádné uvolnění žáka je možno provádět pouze předem a písemnou formou (s podpisem rodičů). Zákonný zástupce žáka přihlášeného k pravidelné docházce do družiny sdělí na přihlášce dobu pobytu žáka ve ŠD a způsob odchodu žáka z družiny. Omluvu nepřítomnosti, odchylky od docházky žáka (pokud má žák odejít ze ŠD v jinou dobu či s jinou osobou), sdělí rodiče písemně vychovatelce. Předem známou nepřítomnost žáka v družině zákonný zástupce oznámí písemně.

K ukončení zájmového vzdělávání dochází na základě písemného odhlášení zákonným zástupcem, nebo ukončením školního roku.

Ředitelka školy může ukončit po projednání se zákonným zástupcem zájmové vzdělávání účastníka v případě opakovaného porušování nebo závažného porušení povinností účastníka zájmového vzdělávání.

6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Naše škola vzdělává žáky, kteří z důvodů snížené úrovně rozumových schopností nemohou zvládat požadavky obsažené v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání. Z tohoto důvodu i školní vzdělávací program školní družiny vychází z RVP ZV – přílohy LMP a respektuje sníženou úroveň rozumových schopností žáků, jejich fyzické a pracovní

předpoklady. Umožňuje uplatňování speciálně pedagogických metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání, s jejichž pomocí mohou žáci dosahovat výsledků, které odpovídají jejich maximálním možnostem. ŠVP školní družiny podporuje přípravu na společenské a především profesní uplatnění. Klademe důraz na spolupráci vychovatele s vyučujícími.

Ve školní družině mohou být zařazeni také žáci ZŠ speciální.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

- a) vzdělávání žáků se zdravotním postižením
- b) vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním
- c) vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

a) Vzdělávání žáků se zdravotním postižením

Naše škola vzdělává převážně žáky se zdravotním postižením. Vychovatelka má odpovídající kvalifikaci a ve své práci uplatňuje speciálně pedagogické zřetele, metody a postupy. Adekvátními metodami usiluje o všestranný rozvoj vnitřního potenciálu žáků i jejich manuálních dovedností a podporuje jejich sociální integraci včetně odpovídajícího studijního a pracovního uplatnění. U žáků ZŠ praktické jde o různý stupeň mentálního postižení, případně o postižení kombinované s dalším zdravotním postižením. Podporu vzdělávání realizujeme na několika úrovních:

- rozšiřujeme znalosti vychovatelky formou samostudia i účasti na seminářích
- spolupracujeme s rodiči a provádíme osvětu veřejnosti v této oblasti
- vytváříme pro žáka pozitivní a vstřícné školní prostředí
- používáme modifikované metody práce, hodnocení, respektujeme individuální tempo, posilujeme motivaci, využíváme vhodné formy komunikace
- v rámci možností využíváme kompenzační a didaktické pomůcky
- u žáků s přidruženým zrakovým postižením se zaměřujeme na rozvoj zrakové a sluchové orientace, zajišťujeme odpovídající pracovní prostředí
- dbáme na dodržování doporučení lékařů, zejména při užívání optických pomůcek
- u žáků s přidruženým sluchovým postižením se zaměřujeme na rozvoj řeči, podpůrně uplatňujeme znakovou řeč
- rozvíjíme orientaci a odpovídající vnímání podnětů
- u žáků s přidruženým tělesným postižením využíváme všech možností kompenzace handicapu, zapojujeme motorická cvičení dle doporučení lékaře
- škola umožňuje bezbariérový přístup pro vzdělávání imobilních žáků
- **u všech žáků se zdravotním postižením:**
- používáme modifikované metody výchovy a hodnocení, respektujeme individuální tempo, posilujeme motivaci, využíváme vhodné formy komunikace
- v rámci možností cíleně vyhledáváme vhodné kompenzační a didaktické pomůcky

- škola umožňuje bezbariérový přístup pro imobilní žáky
- upravujeme podmínky výchovy dle odborných doporučení, zapojujeme kompenzační pomůcky a techniky

b) Vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním

- u žáků se zdravotním oslabením zajišťujeme odpovídající pracovní prostředí
- dbáme na dodržování doporučení lékařů, zejména při sestavení pracovního režimu
- u žáků s dlouhodobým onemocněním se zaměřujeme na podporu rozvoje klíčových dovedností
- u lehčích zdravotních poruch odpovídajícím způsobem zohledňujeme dílčí nedostatky percepce a stimulujeme její rozvoj, v případě potřeby umožňujeme individuální úpravu režimu (hygiena, pitný režim, polohování atd.)
- u žáků s vadami držení těla využíváme všech možností kompenzace, především relaxační cvičení dle doporučení lékaře
- vytváříme pro žáka pozitivní a vstřícné školní prostředí
- v rámci možností cíleně vyhledáváme doplňující kompenzační a didaktické pomůcky

c) Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

- monitorujeme žáky se sociálním znevýhodněním a trvale je podporujeme
- spolupracujeme s rodiči, rozšiřujeme znalosti pedagogů o této problematice
- vytváříme pro žáka pozitivní a vstřícné školní prostředí
- žákům se snažíme zajistit dostatečně podnětné prostředí a pomoc při školní přípravě

7. Materiální podmínky

Základní škola Šternberk, Olomoucká 76 je úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem.

Poskytuje vzdělávání v oborech:

79-01-C/001 Základní škola

79-01-C/01 Základní škola

79-01-B/001 Pomocná škola

Škola je situována nedaleko vlakového a autobusového nádraží. Dopravní obslužnost je velmi dobrá. Do školy dojíždí žáci ze širokého okolí. Objekt školy je pavilonového typu. Tvoří jej centrální budova se dvěma shodnými pavilony orientovanými jihovýchodním směrem. Škola má v dlouhodobé zápůjčce rozlehlý pozemek. Na něm jsou situována dvě travnatá hřiště a školní pozemek.

Škola má schválena další dvě místa poskytování vzdělávání:

ZŠ při Psychiatrické léčebně Šternberk, Olomoucká 173, Šternberk

a učebnu umístěnou v ÚSP Vincentinum, Sadová 7, Šternberk

Naše zařízení je členěno na:

Základní školu:

IZO 108012832 se stanovenou kapacitou 130 žáků

Školní družinu:

IZO 150025351 se stanovenou kapacitou 15 žáků

Školní jídelnu - výdejnu:

IZO 110300483 se stanovenou kapacitou 50 obědů

Vybavení ŠD

Činnost školní družiny je realizována na pracovišti Olomoucká 76, kde je zřízeno 1 oddělení ŠD, které má vyhrazenou samostatnou pracovnu. Pro své aktivity má školní družina k dispozici všechny odborné učebny i venkovní plochy, pokud zde neprobíhá výuka.

Vybavení pro práci školní družiny je na standardní úrovni. Postupně jsou doplňovány hry, knihy i relaxační potřeby. V rámci ŠD mají žáci možnost využívat sportoviště, relaxační učebnu, pracovnu Vv, pracovat na počítačích připojených k internetu.

Hygienické zařízení bude v dohledné době rekonstruováno. Žáci navštěvující ŠD mají možnost stravování ve výdejně stravy, jejíž vybavení je na standardní úrovni.

8. Personální podmínky

Školní družina je zajištěna kvalifikovaným speciálním pedagogem, který pracuje na částečný úvazek. Družina zajišťuje pouze odpolední provoz. S vychovatelkou spolupracují: proškolený výchovný poradce, metodik prevence sociálně patologických jevů, specialista pro ekologickou výchovu, metodik ICT, vyučující.

Vychovatelka jedná profesionálním způsobem - v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině:

- s vysokou mírou empatie k žákům
- umí vytvořit příznivé sociální klima, umí efektivně se žáky jednat
- má organizační schopnosti
- vytváří pestrou a zajímavou skladbu činností
- pro zájmové aktivity využívá své odborné zaměření
- navozuje radostnou atmosféru a komunikační prostředí, posiluje u žáků kladné city, vytváří pocit bezpečí, zvolenými činnostmi posiluje v dětech sebevědomí a vytváří dobrý kolektiv
- dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví, dbá na bezpečnost činnosti se žáky
- prezentuje výsledky činnosti školní družiny na veřejnosti

9. Ekonomické podmínky

Vzhledem k tomu, že škola vzdělává výhradně žáky se zdravotním postižením, případně i sociálním znevýhodněním, je poskytování služeb školní družiny bezplatné.

10. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Naše školské zařízení vyhledává, zjišťuje a zhodnocuje možná rizika vyplývající z činností při různých formách zájmového vzdělávání v různých prostředích a současně i přijímá opatření k jejich prevenci. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při pobytu v našem zařízení obsahuje Řád ŠD. Žáci jsou na začátku i v průběhu školního roku seznamováni s možnými riziky pohybu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se

správnými způsoby používání nástrojů a jsou poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti, na komunikacích, ale i v době prázdnin, při různém ročním období, při sportování apod.. Jsou opakovaně seznamováni s postupem při úrazu a v případě požáru.

ŠD zajišťuje nejen bezpečnost fyzickou, ale také sociální a emocionální.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení školní družiny:

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání s dostatkem relaxace a aktivního pohybu, vymezení samostatného prostoru pro relaxaci
- vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků)
- zdravé prostředí užívaných prostorů družiny – podle platných norem (viz vyhláška ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých, v platném znění)
- bezpečné pomůcky
- ochrana žáků před úrazy
- výrazné označení nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů, pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost vychovatelek poskytovat první pomoc

Psychosociální podmínky:

- vytváření pohody prostředí, příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost s oddělením školní družiny a školou
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu žáků a osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl a vede k praktické zkušenosti, všestranný prospěch žáka je hlavním momentem činnosti
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – respekt k individualitě žáka, jeho hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dostatečná zpětná vazba
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě našeho zařízení – plánování činnosti, vlastním podílu na případném řízení a provádění i následném hodnocení
- včasná informovanost žáků i jejich rodičů o činnosti školní družiny a jejích aktivitách

11. ZVEŘEJNĚNÍ ŠVP:

ŠVP pro zájmové vzdělávání ve školní družině je všem žákům, pedagogům i rodičům přístupný ve školní družině u vychovatelky, v ředitelně školy, základní údaje na webových stránkách naší školy. Je možno z něj pořizovat opisy, výpisy a kopie.

Závěr:

Chceme děti získat ke spolupráci, čas strávený ve školní družině naplnit pohodou a radostí žáků, jejich interakcí s okolím, získanou vlastní zkušeností, chránit děti před zbytečným stresem, rozvíjet zdravé sebevědomí a jejich tvořivost. Snažíme se společně s žáky nastavovat hranice správného chování. Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je nejen láska, ale také respektování osobnosti dítěte. Přejeme si, aby z dětí vyrostli šťastní, úspěšní a tvořiví lidé se smyslem pro zodpovědnost, kteří budou schopni zvládat běžné i náročné situace.

Přílohy : Řád školní družiny

Řád školní družiny

1. Provozní doba ŠD je každý den školy od 11:40 (1x v týdnu od 12:30) do 14 :40 hodin.
2. ŠD využívá vlastní pracovnu, šatnu společně se třídou základní školy. speciální, relaxační místnost, počítačovou učebnu, školní zahradu a hřiště.
3. Přihlašování žáků : výhradně písemně, předáním řádně vyplněného zápisního lístku vychovatele.
4. Přijetí je realizováno potvrzením zápisního lístku ředitelem školy.
5. Po přijetí je účast ve ŠD povinná.
6. Rodiče nebo jiní zákonní zástupci žáka přihlášeného k pravidelné docházce do školní družiny sdělí rozsah docházky žáka a způsob jeho odchodu z družiny. Tyto údaje jsou zaznamenány na zápisním lístku.
7. Žáky předají do ŠD vyučující posledního předmětu. Odchod žáků ze ŠD je realizován dle požadavků rodičů na zápisním lístku, v odlišných případech je zapotřebí písemný souhlas rodičů nebo zákonných zástupců dítěte.
8. Ukončení docházky: na základě písemného odhlášení zákonným zástupcem nebo ukončením školního roku.
9. Výjimečně, po projednání se zákonným zástupcem může ředitel školy žáka z důvodu opakovaného porušování školního řádu ze ŠD vyloučit.
10. Žáci jsou poučeni o bezpečnosti a chování v prostorách školní družiny i při jejich činnostech.
11. Pitný režim je zajištěn ve spolupráci se školní jídelnou.
12. Postup při nevyzvednutí žáka do stanovené doby – telefonický kontakt s rodiči – do zaměstnání, domů, na mobilní telefon, případně ohlásit na městskou policii.

Mgr. Zuzana Parmová
ředitelka školy

DODATEK č. 1
ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU
PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

Čj. 103 ŠD/2016

Tímto dodatkem se

Bod 4.1. Časový plán (organizace školní družiny) upravuje následovně:

Naše školní družina je v provozu každý den školy od 11:40 (1x v týdnu od 12:30) do 14:40 hodin. Školního vyučování nejdříve od 11:40 nejdéle do 14:30.

Bod 5. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání se doplňuje takto:

Bod 5. Podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání a způsob evidence účastníků

Za poslední odstavec se vkládá následující text:

Vychovatelka školní družiny zapíše na základě zápisových lístků přihlášené a přijaté žáky do seznamu v přehledu výchovně vzdělávací práce, denně eviduje docházku přihlášených žáků a náplň výchovně vzdělávací práce.

Bod 6. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
se upravuje takto

Bod 6. Podmínky pro vzdělávání žáků s přiznaným podpůrným opatřením

Naše škola vzdělává žáky, kteří z důvodů snížené úrovně rozumových schopností nemohou v plné míře zvládat požadavky obsažené v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání. Z tohoto důvodu i školní vzdělávací program školní družiny vychází z minimálních výstupů RVP ZV 2016, respektuje sníženou úroveň rozumových schopností žáků, jejich fyzické a pracovní předpoklady. Umožňuje uplatňování speciálně pedagogických metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání, s jejichž pomocí mohou žáci dosahovat výsledků, které odpovídají jejich maximálním možnostem. ŠVP školní družiny podporuje přípravu na společenské a především profesní uplatnění. Klademe důraz na spolupráci vychovatele s vyučujícími.

Ve školní družině mohou být zařazeni také žáci ZŠ speciální.

Vzdělávání žáků s přiznaným podpůrným opatřením:

a) Vzdělávání žáků se zdravotním postižením

Naše škola vzdělává převážně žáky se zdravotním postižením. Vychovatelka ve své práci uplatňuje speciálně pedagogické zřetele, metody a postupy. Adekvátními metodami usiluje o všestranný rozvoj vnitřního potenciálu žáků i jejich manuálních dovedností a podporuje jejich sociální integraci včetně odpovídajícího studijního a pracovního uplatnění. U žáků ZŠ i ZŠ speciální jde o různý stupeň mentálního postižení, případně o postižení kombinované s dalším zdravotním postižením. Podporu vzdělávání realizujeme na několika úrovních.

Další text nezměněn.

Bod 7. Materiální podmínky se upravuje takto:

Základní škola Šternberk, Olomoucká 76 je úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem. Poskytuje vzdělávání v oborech:

79-01-C/001 Základní škola
79-01-C/01 Základní škola
~~79-01-B/001 Pomoená škola~~
79-01-B/01 Základní škola speciální

Škola je situována nedaleko vlakového a autobusového nádraží. Dopravní obslužnost je velmi dobrá. Do školy dojíždí žáci ze širokého okolí. Objekt školy je pavilonového typu. Tvoří jej centrální budova se dvěma shodnými pavilony orientovanými jihovýchodním směrem. Škola má v dlouhodobé zápůjčce rozlehlý pozemek. Na něm jsou situovány travnaté hřiště a školní pozemek.

Škola má schválena další dvě místa poskytování vzdělávání:
ZŠ při Psychiatrické léčebně Šternberk, Olomoucká 173, Šternberk
a učebnu umístěnou v ÚSP Vincentinum, Sadová 7, Šternberk

Naše zařízení je členěno na:

Základní školu:	IZO 108012832 se stanovenou kapacitou 130 žáků
Školní družinu:	IZO 150025351 se stanovenou kapacitou ~~15~~ žáků 14
Školní jídelnu - výdejnu:	IZO 110300483 se stanovenou kapacitou 50 obědů

Bod 8. Personální podmínky se upravuje takto

Školní družina je zajištěna vychovatelkou na částečný úvazek. Další text nezměněn.

Příloha „Řád školní družiny“ se nahrazuje zcela přílohou **„Řád školní družiny 2016“**

Tento dodatek nabývá účinnosti 1. 9. 2016.

Ve Šternberku 20. 6. 2016

Mgr. Zuzana Parmová,
ředitelka školy

Tento dodatek byl projednán pedagogickou radou 20. 6. 2016 a školskou radou 27. 6. 2016.

Řád školní družiny 2016

1. Provozní doba ŠD je každý den školního vyučování nejdříve od 11:40 nejdéle do 14 :30 hodin.
2. ŠD využívá vlastní pracovnu, šatnu společně se třídou základní školy, počítačovou učebnu, další specializované učebny, školní zahradu a hřiště.
3. Přihlašování žáků: výhradně písemně, předáním řádně vyplněného zápisního lístku pedagogovi školy.
4. Přijetí je realizováno potvrzením zápisního lístku ředitelem školy.
5. Po přijetí je účast žáka ve ŠD povinná, nepřítomnost omlouvá zákonný zástupce písemně v ŽK omluvenkou z výuky, nebo jen z účasti v ŠD.
6. Rodiče nebo jiní zákonní zástupci žáka přihlášeného k pravidelné docházce do školní družiny sdělí rozsah docházky žáka a způsob jeho odchodu z družiny. Tyto údaje jsou zaznamenány na zápisním lístku.
7. Žáky předávají do ŠD vyučující posledního předmětu, nebo asistenti. Odchod žáků ze ŠD je realizován dle požadavků rodičů na zápisním lístku, v odlišných případech je zapotřebí písemný souhlas zákonných zástupců dítěte.
8. Ukončení docházky: na základě písemného odhlášení zákonným zástupcem nebo ukončením školního roku.
9. Výjimečně, po projednání se zákonným zástupcem může ředitel školy žáka z důvodu opakovaného porušování školního řádu ze ŠD vyloučit.
10. Žáci jsou poučeni o bezpečnosti a chování v prostorách školní družiny i při jejích činnostech.
11. Pitný režim je zajištěn ve spolupráci se školní jídelnou.
12. Postup při nevyzvednutí žáka do stanovené doby:
  - telefonicky kontaktovat zákonné zástupce
  - pokud to není možné uvědomit vedení školy
  - kontaktovat OSPOD MÚ Šternberk, který zajistí další kroky a je oprávněn žáka převzít.Vychovatel zajišťuje dohled až do předání žáka oprávněné osobě a není oprávněn se žákem opustit areál školy!
13. Bez písemného souhlasu zákonného zástupce nemůže vychovatelka ani výjimečně žáka předat jiné osobě než je uvedena v jeho zápisním lístku.
14. Všechny požadavky zákonných zástupců na trvalé změny je nutno nejprve písemně zaevidovat v kanceláři školy , ústně sdělené požadavky na změny jsou neplatné.

Ve Šternberku 20. 6. 2016

Mgr. Zuzana Parmová
ředitelka školy

